

Posudek oponentky
na žádost Mgr. Evy Hladíkové o uznání diplomové práce na téma
Tíseň jakožto okolnost vylučující protiprávnost v mezinárodním trestním právu
jako práce rigorózní

K tématu práce:

Předložená práce v rozsahu 105 stran vlastního textu je věnována tématu tísně jakožto okolnosti vylučující protiprávnost. Ježto jsem práci v dřívější fázi nezhodnotila, uvedu svoje názory a náměty níže.

Aktuálnost a novost tématu, náročnost zpracování.

Téma považuji za aktuální. Autorka sice zpracovává institut, který je ve vnitrostátním právu používán dlouho, ale v mezinárodním právu trestním, které je předmětem jejího zájmu, se rozvíjí spolu s vytvářením tohoto odvětví mezinárodního práva. Výklad pojmu tíseň je posouván kupředu, zejména je zde zajímavá judikatura mezinárodních soudů. Proto je vhodné se tématem zabývat. V české literatuře není téma takto komplexně zpracováno, je mu věnována pozornost spíše okrajově.

Co se týče náročnosti zpracování, autorka si mohla zvolit cestu lehčí, řekněme více popisnou, i těžší, analytickou, zvolila si cestu obtížnější a vyrovnala se s ní velmi dobře. V jejím pojetí se tedy jedná o téma velmi náročné na zpracování; kromě analýzy judikatury musela také své závěry použít při širším zpracování tématu, prostudovat značné množství podkladů, zformovat si vlastní názor a ten argumentačně podložit.

Ke zpracování tématu:

Po formální stránce je práce velmi dobrá. Autorka rozčlenila téma do úvodu, pěti kapitol a závěru. Včleněn je obsah a seznam literatury. V úvodu si rigorózní autorka vymezuje cíl své práce a otázky (s. 3 a 6); ve svém bádání se chce věnovat vnitrostátnímu a zejména mezinárodněprávnímu vymezení úpravy tísně, včetně nejdůležitější judikatury, a tomu, jak je tento institut aplikován v obou právních systémech. Otázky, které si položila, jsem našla dvě: ohledně odlišných znaků tísně v mezinárodním právu (v protikladu k úpravě v právu vnitrostátním) a vyššího morálního standardu pro spáchání zločinů podle mezinárodního práva (ve vztahu k tísně). Otázky se zdají být vhodné a dobře určující směr bádání.

Po stránce jazykové je diplomová práce velmi dobrá, byť nalezneme občasné překlepy (Archibold) či výrazy ne zcela odborné (přehršel publikací, boom práva). Autorka vychází z primárních i sekundárních zdrojů (řada z nich je cizím jazyce), čerpá také z judikatury mezinárodních soudů. Právě práce s judikaturou je velmi přínosná (jde zejména o rozhodnutí poválečného tribunálu v případě Einsatzgruppen a Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii, případ Erdemović). Způsob citování zdrojů je standardní.

K obsahu práce:

Po několikerém přečtení práce konstatuji, že autorka vytvořila velmi zdařilé dílo. Je ale třeba říci, že práce působí na několika místech neusazeně, autorka opakovaně odkazuje na to, že se „otázce věnuje níže“, „jak bude uvedeno později“, „k otázce se vrátím v dalších kapitolách“,

případně se ve svých sděleních opakuje. Přemýšlela jsem také nad metodou, kterou zvolila pro vyhledání rozsudků, zda jde o jediné rozsudky, zda jde o rozsudky, které autorka našla podle nějakého klíče a jakého. Obdobně jsem uvažovala o výběru vnitrostátních právních řádů, jaký klíč zde autorka uplatňovala. V dalších pracích autorce doporučuji zaměřit se více na metodologii.

Co se týče obsahu práce, práce je rozčleněna do úvodu, pěti kapitol a závěru. Autorka si nejprve zpracovává terminologii, poté se věnuje vymezení tísň v teorii a následně v judikatuře mezinárodních soudů. Podrobně analyzuje zejména dvě zásadní rozhodnutí, zaměřuje se i na velmi důležité disentní stanovisko soudce Casseseho v případě Erdemović. Závěr je adekvátní, myšlenky, které obsahují určité závěry, obsahuje už i poslední kapitola práce věnovaná otázce, zda by měla tíseň omlouvat zločiny podle mezinárodního práva.

Zaujaly mě také některé jednotlivosti, například na s. 25 autorka píše, by se dalo říci, že (kanibalismus) byl *de facto* obyčej námořního práva. Nicméně s ohledem na to, že se jedná o otázku uznání diplomové práce za rigorózní, otázky nebudu pokládat, byť jsem jich k textu práce měla vícero.

Závěry a doporučení:

Práci považuji za velmi kvalitní a doporučuji uznat ji za práci rigorózní.

V Praze dne 9. 9. 2014

JUDr. Věra Honusková, Ph.D.